

OBSAH

Slovo na úvod	6
JAZYKOVÉ KOMPETENCIE / KOMPETENCJE JĘZYKOWE	8
Skladnia porównawcza w dydaktyce języka obcego Maryla PAPIERZ	9
Problemy z nauczaniem szyku polskiego na gruncie czeskim i słowackim Maria Magdalena NOWAKOWSKA	18
Czy Słowacy „wiedzą” mówić po polsku? – kilka uwag o interferencji i aproksymacji językowej w nauczaniu języka polskiego jako obcego na Słowacji Bożena KOTUŁA	
Sprawność mówienia a kompetencja retoryczna w glottodydaktyce Magdalena SMOLEŃ-WAWRZUSISZYN	28
Deficyty w zakresie opanowania języka ojczystego a nauka języka obcego. Miedzy glottodydaktyką a logopedią Maria CZEMPKA-WEWIÓRA	43
Slovesné vyjadrovanie emócie radosti v slovenčine a pořešine Marta VOJTEKOVÁ	54
Slowacko-polska komunikacja specjalistyczna: aktualne problemy lingwistyczne i metodyczne Anita RAČÁKOVÁ	63
Honorifika i wyraźność koreańska a polska grzeczność językowa Chang Il YOU	74
Zmiany w systemie państwowych egzaminów certyfikatowych z języka polskiego jako obcego Grażyna PRZECHODZKA	84
Ukrajinskyj jazyk ako cudzi v slovenskych podmienkach Mária ČÍŽMÁROVÁ	92
ISBN 978-80-555-1779-7	106

Autori sú zodpovední za obsah príspevkov.

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani žiadna jeho časť sa nesmie reprodukovať, ukladať do informačných systémov ani inak rozširovať bez predchádzajúceho súhlasu majiteľov autorských práv.

Názov: Jazyk v kultúre, kultúra v jazyku 3 / Język w kulturze, kultura w języku 3
Editorka: doc. Mgr. Marta Vojteková, PhD.
Edícia: Opera linguistica
Garantka edcie: prof. PhDr. Marta Pančíková, CSc.
Recenzenty: prof. PhDr. Marta Pančíková, CSc.
doc. Mgr. Gabriela Olchowa, PhD.

© doc. Mgr. Marta Vojteková, PhD. (ed.), 2017

© Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2017

Toto dielo bolo vydané vďaka finančnému príspevku Poľského inštitútu v Bratislave.

KULTÚRNE KOMPETENCIE / KOMPETENCIE KULTUROVÉ.....	114
Gatunki w kulturze, kultura w gatunkach	
Anna DUNIN-DUDKOWSKA	115
Rozważania o kulturze, języku, wartościach – w kontekście dydaktyki języka polskiego jako obcego	
Małgorzata RZESZUTKO-IWAN	126
Integracja treści kulturowych w kształceniu językowym dla początkujących – między teorią i praktyką	
Adriana PRIZEL-KANIA	143
Czy edukacja międzykulturowa może być szansą dla języka polskiego jako obcego w Euroregionie Karpaty?	
Jerzy KOWALEWSKI	152
Stereotypné obrazy v dialógu kultúr: polsko-slovenský kontext	
Ivana SLIVKOVÁ.....	153
„Slowiański góral spod Alp“ – z badań nad auto- i heterostereotypem Słowenica	
Maria WACŁAWEK – Maria WTORKOWSKA	176
Świadectwa kultury i języka polskiego w Westfalii	
Jacek Tomasz KUCHTA	189
Nauczyciel a uczeń – teksty w dzienniczkach wychowanków Gimnazjum Ewangelickiego w Cieszynie	
Jana RACLAVSKÁ	198
Obraz svätojánskej noci v slovanských kultúrách	
Stanislava ŠUŠČÁKOVÁ	207
LITERÁRNE KOMPETENCIE / KOMPETENCIE LITERACKIE	215
Analiza porównawcza <i>Rozmowy lirycznej</i> K. I. Galczyńskiego i jej czeskiego przekładu <i>Lyrický rozhovor</i>	
Monika KRZEMPEK	216

Postfenomenologický (postingardenovský) diskurz v slovenskej literáre] vede: P. Liba, S. Rakús, F. Mikó, A. Popovič (vnútotextový čitateľ a intencionalita: náčrt problematiky a terminologické poznámky)

Marek MITKA .....

225

Využitie textu debutového románu Doroty Masłowskej pri vyučbe polského jazyka

Miroslava KITKOVÁ .....

234

SLOVO NA ÚVOD

Jazyk je fenomén zasadnený do koncretného kultúrneho kontextu, vychádza z kultúry a reflekтуje ju. Tak ako jazyk nemôže existovať bez kultúry, ani kultúra nemôže existovať bez jazyka. Obe zložky na seba navzájom vplyvajú a sú od seba závislé. Vzťah jazyka a kultúry naznačuje aj názov zborníka *Jazyk w kultúre, kultúra v jazyku 3 / Język w kulturze, kultura w języku 3* prezentujúceho príspevky z medzinárodnej vedeckej konferencie, ktorá sa konala 12. – 13. septembra 2016 na pôde Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Konferenciu zorganizovala Katedra stredoeurópskych štúdií Inštitútu ukrajinistiky a stredoeurópskych štúdií Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove v spolupráci s *Poľským inštitútom v Bratislave, Spoločnosťou „Bristol“ poľských a zahraničných učiteľov poľskej kultúry a poľského jazyka ako cudzieho a Školou poľského jazyka a poľskej kultúry Sleszkej univerzity*.

Autormi príspevkov sú predovšetkým členovia Spoločnosti „Bristol“ – poľskí a zahraniční učitelia poľskej kultúry a poľského jazyka ako cudzieho, ale aj ďalší odborníci zaobärajúci sa praktickou výučbou cudzích jazykov a kultúr a ich vedeckým výskumom, pôsobiaci na univerzitách na Slovensku (Prešovská univerzita, Univerzita Komenského, Univerzita Mateja Bela), v Poľsku (Universitet Śląski, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Gdańskiego, v Českej republike (Univerzita Karlova, Ostravská univerzita), na Ukrajine (Lvovská univerzita) a v Slovinsku (Univerzita v Ljubljane).

Polonistické štúdiá sa na Slovensku realizujú len na troch univerzitách: na Prešovskej univerzite v Prešove, na Univerzite Komenského v Bratislave a na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Na vsetkých sa kladie dôraz nielen na vybudovanie jazykových, ale aj kultúrnych či interkultúrnych kompetencií. Taktiež na FF PU v Prešove to patrí k prioritám študijného programu *stredoeurópske štúdia* akreditovaného v rámci odboru *cudzie jazyky a kultury*. Prešovská konferencia bola v poradí už tretím stretnutím učiteľov poľského jazyka a poľskej kultúry na Slovensku. Predošlé dve sa uskutočnili v r. 2013 na Univer-

zite Mateja Bela v Banskej Bystrici a v r. 2014 na Univerzite Komenského v Bratislave. Cieľom týchto konferencií je integrácia polonistických pracovísk, výmena skúseností pri vyučbe poľského jazyka ako cudzieho a prezentácia vlastných výskumov.

Zborník prezentuje vedeckovýskumné zameranie prešovskej katedry stredoeurópskych štúdií, ako aj ďalších slovenských a zahraničných pracovísk s výčbou poľského jazyka pre cudzincov. Tematický rámec príspevkov tvoria: interakcia a vzťah jazyka a kultúry, otázky a konkrétné problémy výučby poľského jazyka ako cudzieho, súčasný stav a nové prístupy vo vyučbe cudzích jazykov, vzdelenávanie v oblasti maličkých slovanských jazykov, úloha literatúry vo vyučovacom procese, umelecký a odborný preklad, poľský jazyk v komparatívnom pláne. V zborníku sú príspevky usporiadane do troch blokov – jazykové, kultúrne a literárne kompetencie.

Na záver by som sa rada podčakovala obom recenzentkám zborníka za ich starostlivé posúdenie textu a cenné pripomienky: prof. PhDr. Marte Pančíkové, CSc. (Ostrava) a doc. Mgr. Gabriele Olchowej, PhD. (Banská Bystrica). Podčakovanie patrí aj Poľskému inštitútu v Bratislave, ktorý finančne podporil konferenciu i publikovanie zborníka.

Marta Vojteková